

Holmögadd

Svenskt nr: 082600
Int.nr: C 5870
Lat./Long.: N 63 36, O 20 45
Tidigaste fyr år: 1760
Nuvarande fyr år: 1854
Automatiserad år: 1967
Avbemannad år: 2003
Tornets höjd: 20,5 m
Lyshöjd över havet: 21,4 m
Lysvidd: 24,5 nm

Original optik: (Stenkolseldad enkel vippfyr)
Nuvarande optik: 3:e ordn. liten (750 mm) dioptrisk planlins med bulls-eye och 4 inslipade ringar omgivna av ett varierande antal (4-13) separata katadioptriska prismaringar, 2 fack å 120° monterade i 60° vinkel mot varandra med mörkt 120° fack emellan, roterande, kvicksilverlagrad, F Barbier & Benard.
Fyrapparat: 2x1000W 120V lampor
Övrig utrustning: Landkabel, diesel
Byggnadsmaterial: Granit
Tornets färg & form: Grått runt torn med röd plåttillbyggnad under lanterninen

Fyrplatsbostäder: Inga övernattningsplatser för allmänheten

Ägare: SjöV fyren och bostäder, Fortifikationsverket äger marken

Kontaktperson: Bottenvikens Sjötrafikområde 0920- 258391. Holmögadds Intresseförening Anders Wincent 090-41903, 0706-668752 eller Roland Boström 0930-28042, 0707-556328.

Vägbeskrivning: Inga båtförbindelser finns. Fyren ligger på sydudden av ön Sörgadden c:a 12 nm från Holmöns hamn och det är ungefär samma avstånd från Holmsund. Brygga finns på norra sidan av Sörgadden med bilväg mellan bryggan till fyrplatsen (ca 1 tim promenad) Den gamla fyrhamnen nära fyren på sydsidan av Sörgadden är svår att anlöpa.

Övrig information: Holmögadd var den fjärde fyren som byggdes av svenskar och den första norr om Örskär. Platsens första fyr var en vippfyr byggd 1760 som var tänd och bemannad hösttid. Den lyste inte så bra och brann upp 1779. Tre år senare byggdes en ny enkel koleldad fyr (ritad av Adelcrantz) som inte heller lyste så bra. År 1785 byggdes därför ett 6 m. högt torn på vars topp fanns en öppen stenkolsfyr och en lykta med ett ljus. Denna fyr ersattes 1 september 1838 av ett nybyggt vitrappat fyrtorn av gråsten med lanternin och täckt stenkolseld som tillsammans med Störjungfrun blev en av de två sista stenkolsfyrarna som byggdes i Sverige. Fyrens låga syntes 3 mil i klart väder och den klassificerades som täckt stenkolsfyr.
År 1854 byggdes ett nytt stentorn med 14 paraboliska speglar (11 monterade runt en undre järnring och 3 runt en övre, spegeldiameter 48 cm) som hade varsin envekid rovoljelampa (förbrukning 2,6 cl/tim) med oföränderlig oljeyta som år 1884 byttes mot envekidiga fotogenlampor (förbrukning 5 cl/tim) med oföränderlig bränsleyta. År 1896 installerades nuvarande lins men med en katadioptrisk spegel (ersatt 1946 av mörkfack), roterande i kvicksilver samt trevekid fotogenlampa (förbrukning 45 cl/tim) med oföränderlig bränsleyta. År 1925 installerades luxljus, år 1939 elektricitet (1000W 110V lampa) och år 1960 fick fyren 220V.
Mistsignalering sköttes med 2 kanoner (finns kvar) från 1872, knallsignalapparat från 1908 och nautofon från 1939. De äldsta byggnaderna är fyrvaktarbostaden och kolhuset av sten från 1838 samt fyrmästarbostaden från 1854. År 1928 byttes lanterninen.

Skydd enligt lag: Statligt byggnadsminne 1935, fyr och fyrplats.